

Projektisuunnitelma

Hiilineutraali maakunta - Pohjois-Savo (HIMA) -hanke

Projektsuunnitelma

Hiilineutraali maakunta - Pohjois-Savo (HIMA)

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kansikuva: Karttakeskus Oy, Lupa L4659

Sisältö

1. Tausta ja tarve.....	2
2. Tavoitteet.....	3
3. Toimenpiteet ja tulokset.....	4
Hankkeen toimenpiteet	4
Hankkeen tulokset.....	5
4. Rajaukset ja kohderyhmät	6
5. Hankeorganisaatio	7
6. Aikataulu	8
2020	8
2021	9
7. Resurssit/Työmäärä, kustannusarvio ja rahoitus.....	10
Henkilöstö ja työryhmät	10
Budjetti	10
8. Arviointisuunnitelma.....	11
9. Dokumentointi ja viestintä	13

1. Tausta ja tarve

Pohjois-Savoa koskeva ilmasto-ohjelma on laadittu yhteistyössä Etelä-Savon kanssa vuonna 2013. Hiili-neutraali maakunta - Pohjois-Savo (HIMA) -hankkeessa päivitetään Savon ilmasto-ohjelma Pohjois-Savon osalta. Ilmastostrategiaa tarvitaan ohjaamaan maakunnassa ilmastokysymyksiin liittyviä muita ohjelmia ja suunnitelmia. Ilmastostrategia ohjaa myös seudullisten toimintasuunnitelmien laatimista.

Tavoitteena on, että Euroopan unionin ja Suomea koskevat ilmasto- ja energiatavoitteet tuodaan maakunnan tasolle. Hankkeessa muodostetaan uusimman tiedon pohjalta maakunnallinen tahtotila kohti kestävää ja vähähiilistä taloutta sekä toimintamalli toimeenpanoon ja seurantaan. Hankkeen tavoitteena on edesauttaa Pohjois-Savon maakunnan yrityksiä, kuntia ja muita julkisia toimijoita siirtymään hiilineutraaliin toimintaan ja parantaa yritysten ja maa- ja metsätalouselinkeinojen kilpailukykyä sekä varautumista muuttuviin ilmasto-olosuhteisiin.

Hanketta on valmisteltu yhdessä maakuntaliiton ja alueen kuntien kanssa. Hanke toimii tiiviissä yhteistyössä Navitas Kehitys Oy:n koordinoiman Kestävän energiakäytön, materiaalitehokkuuden ja ilmaston seudullinen toimintasuunnitelma -hankkeen kanssa.

2. Tavoitteet

Hankkeella on viisi keskeistä tavoitetta:

1. Selvitetään kuntien kasvihuonekaasupäästöt ja hiilitase koko maakunnan tasolla.
2. Kootaan maakunnallisten toimijoiden ilmastoverkosto/-foorumi.
3. Määritellään maakunnan ilmastostrategia ja keskeisimmät tavoitteet ilmastoasioissa.
4. Parannetaan ajantasaisen ja käyttökelpoisen ilmastotiedon saatavuutta eri toimijoille ja päätöksentekijöille.
5. Tunnistetaan tietotarpeita kuten esimerkiksi soiden ja metsien hiilivarastojen merkitys hiilitaseessa.

Tavoitteiden toteutumista seurataan hankkeen aikana ja sen jälkeen *kohdassa 8*. esitetyn arviointisuunnitelman mukaisesti. Hankkeen ohjausryhmä vastaa siitä, että hankkeen toimenpiteet olisivat mahdollisimman vaikuttavia tavoitteiden saavuttamiseksi.

3. Toimenpiteet ja tulokset

Hankkeella on kuusi keskeistä toimenpidettä, joilla tavoitellaan viiden keskeisen tuloksen saavuttamista.

Hankkeen toimenpiteet

- 1. Kasvihuonekaasupäästöjen laskennan tilaaminen hankealueen niille kunnille, joissa lasken-toja ei ole tehty viimeisen kahden vuoden aikana ja hiilitaseen eli hiilinielujen ja -varastojen laskenta vähintään maakuntatasolla.** Päästö- ja taselaskennat hankitaan ostopalveluna. Tavoit-teena on, että kasvihuonekaasutaselaskennan tulokset ovat käytettävissä 30.6.2020 mennessä.
- 2. Maakunnan ilmastoverkoston kokoaminen, moderneja sähköisiä välineitä hyödyntäen.** Ilmastoverkoston muodostavat maakunnan julkiset toimijat, yritykset, järjestöt sekä oppi- ja tutki-muslaitokset. Verkosto pyritään pitämään avoimena kaikille toimijoille. Verkoston vuorovaikutusfoo-rumi perustetaan modernille sähköiselle alustalle. Verkoston rakentaminen aloitetaan heti hank-keen alusta alkaen. Tavoitteena on, että verkoston sähköinen alusta on valmiina 30.6.2020 men-nessä.
- 3. Verkkosivustojen ja viestintämateriaalin laatiminen tiedolla johtamisen välineeksi ja tiedon jakamiseen.**

Hankkeessa perustettavalle verkkosivustolle linkitetään keskeiset kansainväliset ja kansalliset il-mastokysymyksiin liittyvät päätökset ja sopimukset, tässä hankkeessa syntyvät maakunnallinen ilmastostrategia ja kasvihuonekaasutaseet, sekä kuntien toimintasuunnitelmat. Nämä ilmastositut toimivat "sähköisenä porttina" maakunnan ilmastotietoon. Verkkosivustolle linkitetään myös hank-keessa syntyvät viestintäaineistot ja ilmastohankkeiden rahoituskanavat. Ilmastoasioiden verkkosi-vusto valmistuu hankkeen loppuun mennessä. Sivustoa ylläpidetään myös hankkeen päättymisen jälkeen. Verkkosivusto hankitaan ostopalveluna tai laaditaan ELY-keskuksen sivujen alle.
- 4. Pohjois-Savon ilmastostrategian laatiminen.** Ilmastostrategian työsuunnitelma laaditaan tässä hankkeessa helmikuun 2020 loppuun mennessä. Ilmastostrategiaa työstetään vuorovaikutuksessa hankkeen nro 307120 kanssa hankkeiden alusta alkaen. Ilmastostrategia valmistuu alkuvuodesta 2021. Ilmastostrategia julkaistaan vain sähköisessä muodossa. Strategiaa päivitetään tämän hank-keen päättymisen jälkeen säännöllisesti. Ilmastostrategia hyväksytetään ainakin maakuntaliitolla ja ELY-keskuksella.
- 5. Ilmastotiedon tuottaminen maakuntaohjelman, rakennerahasto-ohjelman, maaseutuohjel-man, alueellisen metsäohjelman, liikennejärjestelmäsuunnittelun ja maakuntakaavoituksen tarpeisiin.** Tietoa tuotetaan tarpeen mukaan, aktiivisesti alueellista yhteistyötä tehden.
- 6. Hankkeella vauhditetaan hiilineutraalin maakunnan toteutumista.**

Hankkeella ohjataan kunnissa laadittavia toimenpideohjelmia. Hankkeella ohjataan rahoitusta ja eri toimenpiteiden kohdentumista vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti. Pitkän aikavälin tavoitteena on hiilineutraali maakunta.

Hankkeen tulokset

Hankkeen viisi keskeisintä tulosta ovat:

1. Kasvihuonekaasupäästö- ja hiilitaselaskennat koko maakunnan tasolla, kunnittain.
2. Maakunnallisten toimijoiden ilmastoverkosto.
3. Pohjois-Savon ilmastostrategia
4. Ajantasaisen ja käyttökelpoisen ilmastotiedon saatavuuden parantuminen eri toimijoille ja päätöksentekijöille.
5. Hiilineutraalin maakunnan toteutumisen vauhdittaminen.

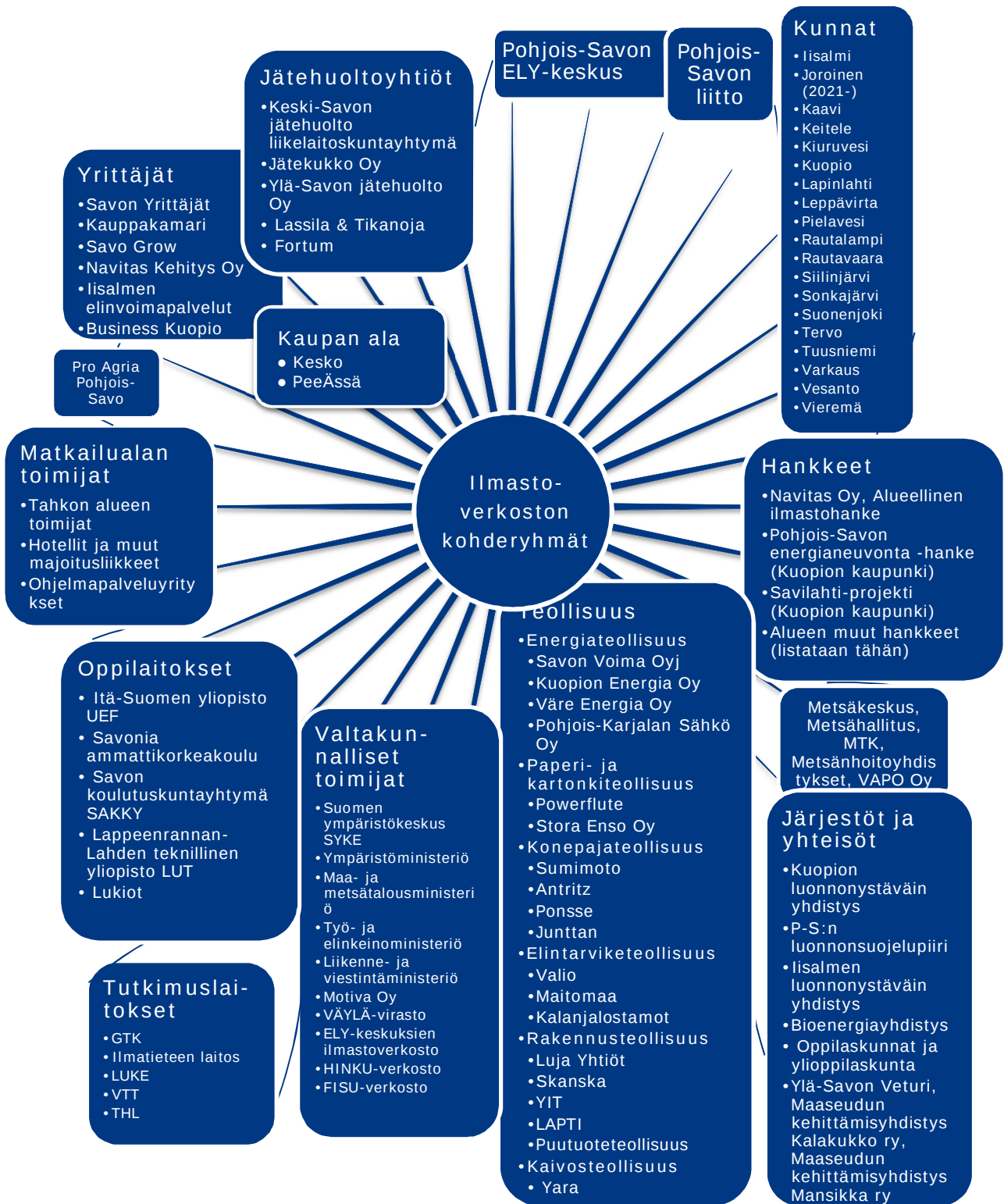
Hankkeessa tunnistetaan tietotarpeita kuten esimerkiksi soiden ja metsien hiilivarastojen merkitys hiilitaseessa. Hankkeessa tuotetaan ilmastotietoa myös maakuntaohjelman, rakennerahasto-ohjelman, maaseutuohjelman, alueellisen metsäohjelman, liikennejärjestelmäsunnittelun ja maakuntakaavoituksen tarpeisiin. Ilmastostrategialla ohjataan resursseja ja toimenpiteitä siten, että saavutetaan suurin vaikuttavuus ja kustannustehokkuus. Hankkeella ohjataan kunnissa laadittavia toimenpideohjelmia. Hankkeella ohjataan rahoitusta ja eri toimenpiteiden kohdentumista vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti. Pitkän aikavälin tavoitteena on hiilineutraali maakunta.

Hankkeessa syntyvät aineistot sekä ilmastoverkosto, -verkkosivusto ja -strategia edesauttavat hankkeen päättymisen jälkeen Pohjois-Savon maakunnan yrityksiä, kuntia ja muita julkisia toimijoita siirtymään hiilineutraaliin toimintaan ja parantavat yritysten ja maa- ja metsätalouselinkeinojen kilpailukykyä sekä varautumista muuttuviin ilmasto-olosuhteisiin.

Maakunnan ilmastoverkoston osallistujista koottava laaja ohjausryhmä seuraa ilmastostrategian toimeenpanoa ja määrittelee uusia tavoitteita ja toimenpiteitä sekä seuraa toimenpiteiden vaikuttavuutta esimerkiksi hiilitaseiden ja muiden indikaattoreiden avulla. Ilmastostrategiaa päivitetään ja tavoitteita tarkistetaan säännöllisesti hankkeen jälkeen.

4. Rajaukset ja kohderyhmät

Hankkeen maantieteellinen toiminta-alue on Pohjois-Savo. Kuvassa 1 on esitetty hankkeessa luotavan ilmastoverkoston kohderyhmät.

5. Hankeorganisaatio

Hanketta koordinoi Pohjois-Savon ELY-keskus, joka toimii samalla projektin omistajana. Hankkeeseen palkataan projektityöntekijä 14 kuukauden ajaksi. Projektityöntekijän tukena toimii Pohjois-Savon ELY-keskuksen ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen ja Pohjois-Savon ilmastoverkosto, joka kootaan alueen toimijoista hankkeen ensimmäisen puolen vuoden aikana. Lisäksi hankkeen toimintaa tukee Pohjois-Savon ELY-keskuksen sisäinen ilmastoryhmä.

Hankeorganisaatio tekee yhteistyötä alueellisten toimijoiden ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Muiden ELY-keskusten kanssa tehdään yhteistyötä erityisesti ELY-keskusten ilmastoverkoston kautta. Hankeorganisaatio ja keskeisimmät ryhmät on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Hankeorganisaatio ja liittyvät ryhmät.

6. Aikataulu

Hanke alkaa 1.1.2020 ja päättyy 30.6.2021. Hankkeen alustava toteutusaikataulu:

2020

2020 Tammikuu/helmikuu

- Hankesuunnitelman tarkentaminen.
- Tapaaminen rahoittajan kanssa.
- Projektityöntekijän aloittaminen tehtävässään
- Viestintäsuunnitelman laadinta.
- Kasvihuonekaasutaseen laskennan (myöhemmin *taselaskenta*) tarjouspyynnön laadinta, kilpailutus ja hankintapäätöksen laadinta.
- Ilmastoverkoston kokoaminen
- Ilmastoviestinnän materiaalin kokoamisen alkaa.
- Internetsivujen suunnittelu ja toteutus alkaa.
- 1. Taselaskennan kokous konsultin kanssa: tavoitteet, toimenpiteet, vastuut, projektisuunnitelma, tulosaineisto, laskutus.
- Ilmastostrategian ohjausryhmän kokoamisen ja nimeämispyyntöjen lähettäminen.

2020 Maaliskuu/huhtikuu

- 1. Pohjois-Savon ilmastoverkoston tapaaminen.
- Internetsivut ovat valmiit julkaistavaksi, sisältöä päivitetään hankkeen aikana
- Sosiaalisen median tietoiskut aloitetaan.
- 2. Taselaskennan kokous konsultin kanssa: välitarkastelu ja aikataulun tarkistus.
- 1. Pohjois-Savon ilmastostrategian ohjausryhmän kokous.

2020 Toukokuu

- 2. Pohjois-Savon ilmastoverkoston tapaaminen ja 1. työpaja ilmastostrategian laatimiseksi.
- 3. Taselaskennan kokous: tulokset, johtopäätökset, jatkotoimet.

2020 Kesäkuu/heinäkuu

- Tarvittavien lisäselvityksien tilaaminen liittyen strategian valmisteluun
- Sidosryhmätapaamisia lomakaudella mahdollisuuksien mukaan.
- Strategian aikataulun tarkistus

2020 Elokuu

- Syksyn viestintäsuunnitelman tarkistus
- Some-viestintä ja nettisivujen päivittäminen jatkuu.

2020 Syyskuu

- 3. ilmastoverkoston tapaaminen ja 2. työpaja.
- Työpaja-aineistojen kokoaminen
- Strategialuonnoksen kokoaminen.

2020 Lokakuu

- Strategialuonnoksen kommentointivaihe: internet-pohjainen kommentointi mahdollisuus kaikille sidosryhmille.
- Budjetin toteutumisen tarkastelu.

2020 Marraskuu/joulukuu

- Ilmastostrategia viedään hyväksyttäväksi maakunnanyhteistyöryhmään (MYR)

2021

2021 Tammi-helmikuu

- Ilmastostrategian valmistumisesta tiedottaminen.
- Seminaari: Pohjois-Savon ilmastostrategian julkistaminen ja hankkeiden esittely
- Ilmastoverkoston tapaaminen seminaarin yhteydessä.
- Hankeviestintä jatkuu.

2021 Maalis-huhtikuu

- Hankkeen loppuraportointi alkaa
- Viestintämateriaalien kokoaminen
- Muiden materiaalien kokoaminen nettisivuille.
- Ilmastoverkoston tapaaminen tarvittaessa.

2021 Touko-kesäkuu

- Hankkeen loppuraportointi.
- Hankkeen loppukokous rahoittajan kanssa
- Viestintä hankkeen päättymisestä.

7. Resurssit, kustannusarvio ja rahoitus

Hankkeen resursseja ovat hankehenkilöstö, työryhmät ja budjetoidut varat.

Henkilöstö ja työryhmät

Hankkeen henkilöstöä on projektityöntekijä. Hankkeen sisäisenä työryhmänä toimii hankkeen ohjausryhmä, joka kootaan hankkeen alkuvaiheessa. Muita hankkeeseen liittyviä työryhmiä ovat ilmastostrategian laaja-alainen ohjausryhmä, Pohjois-Savon ELY-keskuksen ilmastyöryhmä, Pohjois-Savon ilmastoverkoston työryhmät ja valtakunnallinen ELY-keskuksien ilmastoverkosto. Hankeorganisaatio on esitetty sivulla 7.

Budjetti

Hankkeen budjetti on esitetty kokonaisuudessaan taulukossa 1. Hankkeelle on haettu Pohjois-Savon liitolta EAKR-rahoitusta € ja Pohjois-Savon kehittämisrahastosta €. Pohjois-Savon ELY-keskus varautuu rahoittamaan hanketta €:lla.

Taulukko 1. Hankkeen budjetti.

		2020	2021	YHT.
MENOT	Palkkakuukaudet, kk	11	3	
	Palkkakulut	47 300 €	12 900 €	60 200 €
	Flat-rate	11 352 €	3 096 €	14 448 €
	Palkkakulut ja flat-rate yhteensä	58 652 €	15 996 €	74 648 €
	Ostopalvelut			
	Hiilitaselaskenta	80 000 €	-	80 000 €
	Ilmastotyön brändityö ja visuaalinen ilme	15 000 €	-	15 000 €
	Verkkosivujen, julkaisujen ja viestintäkampanjoiden aineistot	13 000 €	7 000 €	20 000 €
	Ilmastoverkoston toiminnan järjestäminen	5 000 €	3 000 €	8 000 €
	MENOT YHTEENSÄ	171 652 €	25 996 €	197 648 €
RAHOITUS				
	Pohjois-Savon liitto, EAKR	137 321 €	20 797 €	158 118 €
	Pohjois-Savon kehittämisrahasto	12 000 €	3 000 €	15 000 €
	Pohjois-Savon ELY-keskus, oma rahoitus	22 330 €	2 199 €	24 530 €
	TULOT YHTEENSÄ	171 652 €	25 996 €	197 648 €

8. Arviointisuunnitelma

Hankkeen arviointisuunnitelma taulukossa 2 sisältää hankkeen tavoitteet, niiden toteutumisen arvioinnin ja kehittämistarpeet ja -ehdotukset. Arviointi tehdään ensimmäisen kerran syksyllä 2020 ja toisen kerran hankkeen päätyttyä 2021. Arvioinnin tekevät ohjausryhmän jäsenet.

Taulukko 2. Hankkeen arviointisuunnitelma.

TAVOITTEET JA ASIAKOKONAISUUDET	ARVIOINTI	KEHITTÄMISTARPEET JA -EHDOTUKSET
1. Selvitetään kuntien kasvi-huonekaasupäästöt ja hiilinielut koko maakunnan tasolla. Päästö- ja nielulaskennat hankitaan ostopalveluna. Tavoitteena on, että kasvihuone-kaasutase-laskennan tulokset ovat käytettävissä 30.6.2020 mennessä.	Arviointi syksyllä 2020 Arviointi kesällä 2021	Arviointi syksyllä 2020 Arviointi kesällä 2021
2. Kootaan maakunnallisten toimijoiden ilmastoverkosto/foorumi. - Ilmastoverkoston muodostavat maakunnan julkiset toimijat, yritykset, järjestöt ja tutkimuslaitokset. - Verkosto pyritään pitämään avoimena kaikille toimijoille. - Verkoston vuorovaikutusfoorumi perustetaan modernille sähköiselle alustalle. - Verkoston rakentaminen aloitetaan heti hankkeen alusta alkaen. - Tavoitteena on, että verkoston sähköinen alusta on valmiina 30.6.2020 mennessä.	Arviointi syksyllä 2020 Arviointi kesällä 2021	Arviointi syksyllä 2020 Arviointi kesällä 2021
3. Määritellään maakunnan ilmastostrategia ja keskeisimmät tavoitteet ilmastoasioissa. - Ilmastostrategian työsuunnitelma laaditaan tässä hankkeessa vuoden 2019 loppuun mennessä. - Ilmastostrategiaa tehdään vuorovaikutuksessa ilmastoverkoston ja erityisesti Navitas Kehitys Oy:n ilmastohankkeen kanssa, hankkeiden alusta alkaen. - Ilmastostrategia valmistuu alkuvuodesta 2021. Ilmastostrategia julkaistaan vain sähköisessä muodossa. - Strategiaa päivitetään tämän hankkeen päättymisen jälkeen säännöllisesti. - Ilmastostrategia hyväksytetään ainakin maakuntaliitolla ja ELY-keskuksella. - Ilmastostrategialla ohjataan resursseja ja toimenpiteitä siten, että saavutetaan suurin vaikuttavuus ja kustannustehokkuus.	Arviointi syksyllä 2020 Arviointi kesällä 2021	Arviointi syksyllä 2020 Arviointi kesällä 2021

4. Parannetaan ajantasaisen ja käyttökelpoisen ilmastotiedon saatavuutta eri toimijoille ja päätöksentekijöille. - Hankkeessa perustettavalle verkkosivustolle linkitetään keskeiset kansainväliset ja kansalliset ilmastokysymyksiin liittyvät päätökset ja sopimukset, tässä hankkeessa syntyvät maakunnallinen ilmastostrategia ja kasvihuonekaasutaseet, kuntien toimintasuunnitelmat sekä edellä kuvattu ilmastoverkoston keskustelufoorumi. Nämä ilmastositut toimivat "sähköisenä porttina" maakunnan ilmastotietoon. Verkkosivustolle linkitetään mm. ilmastohankkeiden rahoituskanavat. - Ilmastoasioiden verkkosivusto valmistuu hankkeen loppuun mennessä. Sivustoa ylläpidetään myös hankkeen päättymisen jälkeen. - Verkkosivusto hankitaan ostopalveluna tai laaditaan ELY-keskuksen sivujen alle.	Arviointi syksyllä 2020	Arviointi syksyllä 2020
	Arviointi kesällä 2021	Arviointi kesällä 2021
5. Tunnistetaan tietotarpeita kuten esimerkiksi soiden ja metsien hiilivarastojen merkitys hiilitaseessa.	Arviointi syksyllä 2020	Arviointi syksyllä 2020
	Arviointi kesällä 2021	Arviointi kesällä 2021

9. Dokumentointi ja viestintä

Hankkeen aikana syntyy kymmenittäin asiakirjoja, taulukoita, graafisia materiaaleja ja muita dokumentteja, joiden säilytys hankkeen aikana ja jälkeen on kuvattu taulukossa 3. Taulukkoa päivitetään tarpeen mukaan hankkeen aikana.

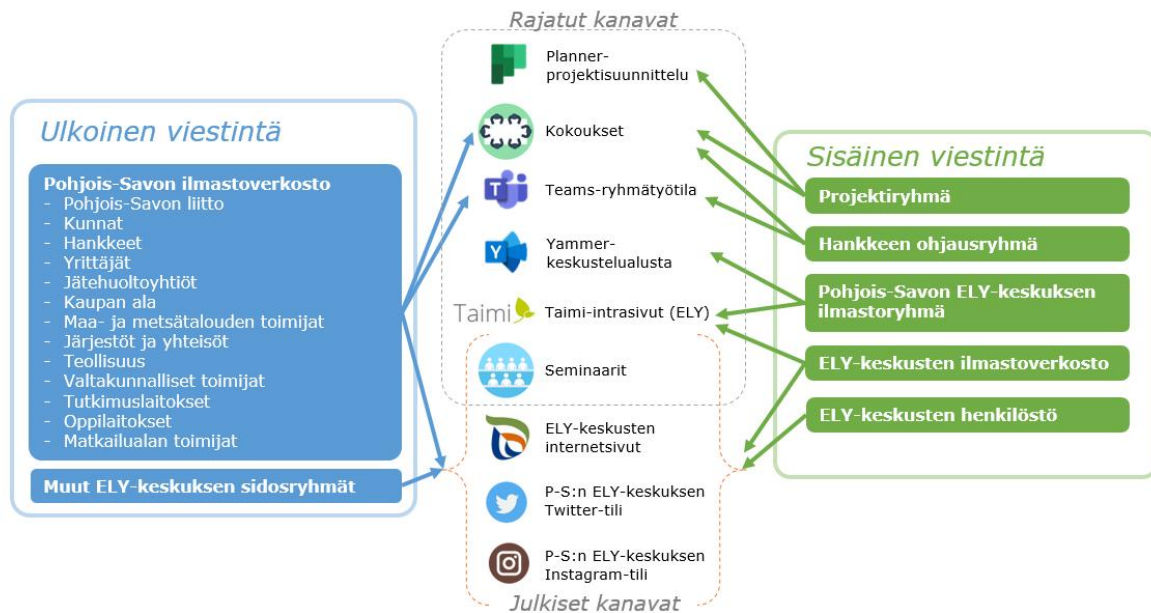
Taulukko 3. Hankkeessa syntyvien dokumenttien säilytys.

DOKUMENTTI/ DOKUMENTTITYYPPI	HANKKEEN AIKANA	HANKKEEN JÄLKEEN
Hankehaku		
- Hankehakemus	EURA, USPA, Taimi	USPA, Taimi
- 1. hankesuunnitelma	EURA, USPA, Taimi	
- 1. hankkeen budjetti	EURA, USPA, Taimi	
Hankkeen aloitus		
- Tarkennettu hankesuunnitelma	EURA, USPA, Taimi	USPA
- Hankeaikataulu	Planner	
- Tarkennettu hankebudjetti	EURA, USPA, Taimi	USPA, Taimi
- Viestintäsuunnitelma	EURA, USPA, Taimi	USPA, Taimi
Ilmastoverkosto		
- Kokouskutsut ja -muistiot	Teams	Taimi
- Tapahtumakutsut ja -aineistot	Teams, Ilmastositut	Taimi
- Viestintämateriaalit	Teams, ilmastositut	Taimi
Ilmastostrategia		
- Toteutusaikataulu	Teams, Ilmastositut	USPA
- Työpajojen ja seminaarien aineistot	Teams, Ilmastositut	Taimi
- Kommentoitava luonnos	Teams, Ilmastositut	USPA
- Kyselyt kohderyhmille ja tulokset	Ilmastositut, Webropol	Taimi
- Esittelyaineistot	Teams, Ilmastositut	Taimi
- Valmis ilmastostrategia	Ilmastositut, Taimi	USPA
Viestintä		
- Pohjois-Savon ilmastositut ja niille koottava materiaali	Ilmastositut, Taimi	
- Some-aineisto	Ilmastositut, Taimi	
- Tiedotteet ja uutiset	Ilmastositut	USPA, Taimi, Yammer
- Kuva-aineistot	Ilmastositut, Taimi	Taimi
- ELY:n sisäinen ilmasto- ja hankeviestintä		Taimi, Yammer

EURA Hankerahoituksen asiointipalvelu
 USPA Asiakirjanhallintajärjestelmä
 Teams Tiimityötila (MS Office)
 Taimi ELY-keskuksen intra-sivut
 Planner Pivetyökalu projektityöryhmän sisäiseen suunnitteluun ja aikataulutukseen

Yammer
 Ilmastositut
 ELY-keskuksen sisäinen keskustelupalsta
 Hankkeessa perustettavat ilmastoasioiden internetsivut

Hankkeessa toteutetaan viestintää useiden kanavien kautta. Viestinnän tärkeimmät kohderyhmät ja pääkanavat on esitetty kuvassa 3.

Kuva 3. Viestinnät tärkeimmät kohderyhmät ja pääkanavat.